

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/Fødevarepolitisk kontor/2.1

Den 4. februar 2008

FVM 501

Notat til Folketingets Europaudvalg

Kommissionen har den 28. januar 2008 fremsendt forslag til beslutning om tilladelse til markedsføring af bomuldsfrø fra LLCotton25 bomuld efter forordningen om genmodificerede fødevarer og foder (GMO forordningen).

Godkendelsen gælder import og forarbejdning af bomuldsfrø fra LLCotton25 planter til fødevarer og foderbrug samt anden industriel anvendelse på lige fod med eksisterende konventionelle bomuldsfrø. Godkendelsen omfatter ikke dyrkning af bomuldsplanterne i EU.

Forslaget er sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyr sundhed (SCoFCAH) den 12. februar 2008 med henblik på vedtagelse.

Det vurderes på baggrund af den sundhedsmæssige vurdering fra Fødevareinstituttet, som støtter udtalelsen fra EFSA, og den samlede vurdering af de mulige miljømæssige konsekvenser fra danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, at der ikke er sundheds- eller miljømæssige indvendinger mod en godkendelse af LLCotton25-bomuld.

Regeringen agter derfor at tilslutte sig forslaget.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/Fødevarepolitisk kontor/2.1

Den 4. februar 2008

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter indeholdende, bestående af eller fremstillet af genetisk modificeret bomuld LLCotton25 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1829/2003 om GM fødevarer og foder

SANCO/358/2008

Resumé

Forslaget til Kommissionsbeslutning vedrører godkendelse af LLCotton25 bomuld under forordning (EF) Nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foder. Bomulden er gjort resistent over for ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. Dette er relevant i forhold til dyrkningen af bomulden.

Godkendelsen gælder import og forarbejdning af bomuldsfrø fra LLCotton25 planter til fødevarer og foderbrug samt anden industriel anvendelse på lige fod med eksisterende konventionelle bomuldsfrø. Godkendelsen omfatter ikke dyrkning af bomuldsplanterne i EU.

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har den 28. januar 2008 fremsendt forslag til beslutning om tilladelse til markedsføring af bomuldsfrø fra LLCotton25 bomuld efter forordningen om genmodificerede fødevarer og foder (GMO forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordning (EF) Nr. 1829/2003 om genmodificerede fødevarer og foder, artikel 7 og 19.

Forslaget behandles i en forskriftskomiteéprocedure (1999/468/EF art. 5) i Den Stående Komité for Fødevarekæde og Dyresundhed. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen tilladelsen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede tilladelsen.

Forslaget er sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 12. februar 2008.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelserne til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I september 2005 indsendte Bayer CropScience en ansøgning om godkendelse af LLCotton25 bomuld til fødevarer- og foderbrug samt import og forarbejdning, (men ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO forordningen. LLCotton25 er gjort resistent over for ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. Dette omfatter midlerne Basta®, Liberty®, Finale®, Re-ly® og Challenge®. Den nye egenskab er relevant for dyrkningen af bomulden.

LLCotton25 indeholder genet *bar*, som giver planten resistens overfor glufosinat. Tilladelsen vil omfatte bomuldsfrø fra LLCotton25 samt fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede bomuldslinjer.

LLCotton25 bomuld er ikke tidligere godkendt til fødevarer- eller foderbrug i EU.

Godkendelsens omfang

Ifølge Kommissionens beslutningsforslag kan bomuldsfrø fra den genmodificerede bomuldslinje anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle bomuldsfrø, dvs. både som hele frø og i forarbejdet form som olie osv. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning af frøene, men ikke til dyrkning af bomulden i EU.

Markedsføringen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen gælder i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Mærkningen af produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af LLCotton25 skal i henhold til artikel 13(1) og 25(2) i GMO-forordningen indeholde en henvisning til den genmodificerede ingrediens. Kommissionen foreslår, at navnet på organismen skal angives som ”bomuld”.

Desuden skal sætningen ”ikke til dyrkning” angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige frø af LLCotton25 bomuld.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området er overordnet reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundhedsmæssige konsekvenser af anvendelsen af LLCotton25 bomuld konkluderede EFSA i sin udtalelse af 6. december 2006, at bomuldsfrø fra LLCotton25 er lige så sikre at anvende som konventionelle (ikke-gensplejsede) bomuldsfrø.

Fødevarerinstitutionen har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutionen har konkluderet, at dokumentationen vedrørende bomulden ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Institutionen vurderer, at LL25 bomuld er sammenlignelig med tilsvarende ikke-genmodificeret bomuld og andre kommercielle bomuldslinjer for så vidt angår indholdsstoffer og agronomiske karakterer med undtagelse af den nye egenskab. Fødevarer

fremstillet af frøene vurderes at være ernæringsmæssigt ækvivalente med produkter fra konventionelle bomuldsfrø.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med EFSAs høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af EFSAs udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af LLCotton25 bomuldsfrø, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

En foreløbig høring blev gennemført i november 2007 på baggrund af EFSAs endelige vurderingsrapport. Høringen blev sendt til Fødevarestyrelsens, Plantedirektoratets og Miljøstyrelsens fælles høringskreds for GMO-ansøgninger. Beslutningsforslaget blev desuden sendt i høring den 29.1.2008 med høringsfrist den 31.1.2008.

Følgende høringssvar er indkommet:

FødevareIndustrien støtter en godkendelse og bemærker, at godkendelsen bør gives uden yderligere forsinkelse.

Fagligt Fælles Forbund (3F) mener, at der bør stilles krav til ansøgeren om fremsendelse af dokumentation for restkoncentrationer af glufosinat i bomulden efter høst, samt foretagelse af en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker, der skal håndtere og arbejde med bomulden. Derudover mener forbundet, at der skal foretages en vurdering af den samfundsmæssige nytteværdi af konsekvenserne ved en eventuel godkendelse. På grund af de mange åbne spørgsmål finder forbundet ikke, at der bør gives tilladelse til markedsføring af bomulden.

Den Danske Dyrlægeforening mener, at benyttelse af genmodificerede organismer til fødevarer- og foderbrug i henhold til forordning (EU) 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foder i alle tilfælde bør fremgå ved en tydelig og ensartet mærkning.

NOAH (Friends of the Earth Denmark) mener, at den videnskabelige risikovurdering, der er udført i forbindelse med ansøgningen, ikke på tilstrækkelig vis redegør for de forhold, som medlemsstaterne har ønsket yderligere belyst. NOAH er derfor imod en anvendelse til fødeva-

rer og foder så længe disse videnskabelige forsøg mangler. Bl.a. henviser miljøorganisationen til, at der er påvist forskelle i indholdsstoffer mellem LLCotton25 og ikke genmodificeret bomuld, selv om disse forskelle ikke fandtes på alle dyrkningslokaliteter. Desuden ønsker NOAH fodringsforsøg over væsentligt længere perioder end i de foreliggende forsøg for med sikkerhed at kunne fastslå, at bomulden ikke har negative effekter på menneskers og dyrs sundhed. Herudover ønskes forsøg over en længere årrække, som viser, at de pågældende fødevarer og foder ikke ved spild i naturen kan føre til utilsigtede skader på flora og fauna samt grundvand og overfladevand. NOAH mener desuden ikke, at der er behov for GMO foder og fødevarer i EU og at et stort flertal af forbrugere slet ikke ønsker disse produkter på markedet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering.

På baggrund af udtalelser fra Fødevarainstitutet, som støtter udtalelsen fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), har Danmark ikke sundhedsmæssige indvendinger mod en godkendelse af bomuldsfrø fra genetisk modificeret bomuld LLCotton25 til fødevarer- og foderbrug samt til industriel forarbejdning på lige fod med konventionelle (ikke genmodificerede) bomuldsfrø.

På baggrund af en samlet vurdering fra danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevarainstitutet og Danmarks Miljøundersøgelser, som har haft EFSA's udtalelse i høring forud for dens offentliggørelse, vil der ikke være miljømæssige konsekvenser af import af bomuldsfrø fra LLCotton25, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af bomulden og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt LLCotton25-bomuld anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Vedrørende høringssvaret fra NOAH vurderer Plantedirektoratet, at de arealer, hvor et frøspild vil kunne forekomme, er så begrænsede, at det ikke retfærdiggør iværksættelsen af flerårige forsøg, der skal kunne påvise fravær af de nævnte mulige skader. Endvidere har bomuld ingen vilde slægtninge i Europa, og der vil derfor ikke være risiko for spredning af gener fra de tre afgrøder til den vilde natur. Danmarks Miljøundersøgelser vurderer tilsvarende, at der ikke er nogen eller kun ubetydelig sandsynlighed for tilfældig spredning af LLCotton25, som medfører uønskede miljøeffekter i EU.

Fødevarainstitutet ved DTU mener ikke, at der bør stilles yderligere krav til den videnskabelige risikovurdering af LLCotton25. De statistiske forskelle, der blev fundet i de sammenlig-

nende undersøgelser af indholdsstoffer i LLCotton25 bomuld med indholdet i ikke genmodificeret bomuld vurderes at være indenfor den naturlige variation, som normalt ses i sådanne sammenlignende undersøgelser. Fødevareinstituttet er således enig i EFSA's vurdering af, at der ikke i de sammenlignende undersøgelser er grundlag for at forvente at LLCotton25 er forskellig fra tilsvarende ikke genmodificeret bomuld.

Den sundheds- og miljømæssige vurdering af forslaget giver ikke danske eksperter anledning til indvendinger.

På denne baggrund kan regeringen støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med officielle tilkendegivelser om forslaget i andre medlemslande.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.